

مصاحبه با آقای دکتر علیرضا عصاره

مسئول کمیته‌ی تخصصی ارزش‌یابی و پیشرفت تحصیلی و راهبردهای آموزشی

■ آقای مقدادی: با تبریک به بار نشستن زحمات شما عزیزان در تهیه و تدوین نگاشت برنامه‌ی درسی ملی، خواهش می‌کنم از نحوه‌ی شروع کار و ادامه‌ی فعالیت‌ها تا نهایی شدن خروجی کمیته‌های مربوط گزارش مختصری ارائه فرمایید.

● دکتر عصاره: بسم‌الله الرحمن الرحیم - استحضار دارید که هر کمیته‌ای از کمیته‌های هفت‌گانه‌ی تخصصی برنامه‌ی درسی ملی دارای یک ناظر است که ضمن حضور در جلسات کمیته‌ها بر خروجی و برونداد کار آنان نظارت می‌کند. کمیته‌ی تخصصی ارزش‌یابی خروجی‌های ۱۲ و ۱۳ سند را به ناظر محترم و مدیر طرح تقدیم کرد که آنان پس از ملاحظه و بررسی مواردی را به‌عنوان اصلاح و تکمیل خروجی پیشنهاد کردند. با اعمال موارد

مورد نظر مدیر محترم طرح و ناظر کمیته جلسه‌ای را با این عزیزان داشتیم و بالاخره نگاشت اول را در قالب خروجی‌های ۱۲ و ۱۳ تحویل دادیم. مجدداً مدیر طرح و ناظر کمیته مسائلی را مطرح کردند که باز هم جلسه‌ای را با ایشان به اتفاق همه‌ی اعضای کمیته و ناظر برگزار کردیم و موارد بحث به‌صورت مقایسه‌ای و تبیین توقعات و انتظارات و با در نظر گرفتن اقتضای زمان، بررسی کارشناسی شد. برای بار دوم در حدی که فکر می‌کردیم، کار از مجرای اصلی خودش خارج نشود، تجدیدنظر و تغییرات لازم را منظور کردیم. در نشست بررسی نگاشت اول برنامه در مرکز تربیت معلم نسیبیه متوجه شدیم که دوستان ما در دبیرخانه‌ی طرح برای آن که سند را در سازمان و نظام خاصی تدوین کنند و آن را در

قالب یک طرح مرتبط و هماهنگ ارائه دهند، بعضی از خروجی‌ها را دچار تغییر در عناوین یا با حذف و اضافه تنظیم نموده‌اند، مانند ادغام ساختار و مقاطع در حوزه‌های یادگیری که با مصلحت‌اندیشی تهیه‌کنندگان محترم اعمال شده بود. از آن طرف کمیته‌ها می‌خواستند به خروجی‌ها و برونداد خود وفادار بمانند که این موضوع را با مسئولان محترم سند دنبال کردیم. در کمیسیون راهبری طرح با حضور وزیر محترم سایر اعضا این موضوع به بحث گذاشته شد. در این کمیسیون مباحث کمیته‌ی کلیات به نقد گذاشته شد و حوزه‌های یاددهی / یادگیری مشخص شد؛ اما در خصوص راهبردهای یادگیری و ارزش‌یابی تحصیلی تا حدود ۱۵ - ۱۰ درصد تغییرات وجود دارد که نظر مدیریت سند محفوظ است.

● **دکتر عصاره:** در واقع کلّ خروجی‌های ۱۲ و ۱۳ کلیدی و

آن چه خیر و صلاح سند است، در کمیسیون راهبری مطرح کردیم و آن چه به‌عنوان نتیجه‌ی نهایی ارائه خواهد شد، مورد قبول و حمایت ما خواهد بود.

آن چه خیر و صلاح سند است، در کمیسیون راهبری مطرح کردیم و آن چه به‌عنوان نتیجه‌ی نهایی ارائه خواهد شد، مورد قبول و حمایت ما خواهد بود

من به کار کمیته‌ی ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی و راهبردهای آموزشی خیلی خوش بینم و از این که خروجی‌های کمیته‌ها در ستاد وزارت، استان‌ها و توسط کارشناسان و صاحب‌نظران با دیدگاه‌های مختلف اعتباربخشی می‌شود، ابراز خوش حالی می‌کنم و امیدوارم این محصول با اجماع صاحب‌نظران در دفعات مختلف همراه باشد.

برای کسب دانش، توانش و نگرش دانش‌آموزان. یاددهی - یادگیری تنها به کلاس درس و مدرسه محدود نمی‌شود، بلکه استفاده از روش‌های گوناگون مثل مباحثه، کار گروهی، بازدید علمی، اردو و پژوهش برای دانش‌آموزان، نقش مهم خانواده در فرایند یاددهی - یادگیری، محیط‌های مساجد، فرهنگسراها، موزه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و کتاب‌خانه‌های عمومی و مانند آن نیز

سرنوشت‌ساز است اما برخی از نکات اساسی در این خروجی‌ها عبارت‌اند از: استمرار و مادام‌العمر بودن فرایند یادگیری، لزوم و اهمیت مشارکت نهادها، مراکز فرهنگی و اجتماعی در امر آموزش و پرورش، ایجاد زمینه برای خودراهبری در یادگیری، نقش تعیین‌کننده‌ی معلم، مدیر، معاونان، مربی پرورشی، مربی بهداشت و سایر عوامل آموزشی و غیرآموزشی در ایجاد زمینه

■ **آقای مقدادی:** جناب دکتر، نکات اساسی و کلیدی در خروجی‌های ۱۲ و ۱۳ چیست؟

مانند مدرسه برای یاددهی - یادگیری مورد استفاده قرار می‌گیرند. آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی به صورت رسمی و غیررسمی اجرا می‌شود. استفاده از روش‌های مختلف در ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی، جدایی ناپذیر بودن ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی از فرایند یاددهی - یادگیری، بهره‌گیری از نتایج پیشرفت تحصیلی در رشد حرفه‌ای معلمان و بهبود برنامه‌های

یادگیری، محیط‌های مساجد، فرهنگسراها، موزه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و کتاب‌خانه‌های عمومی و مانند آن نیز مانند مدرسه برای یاددهی - یادگیری مورد استفاده قرار می‌گیرند

درسی، کمک ارزش‌یابی به یادگیرنده برای درک نقاط قوت و ضعف خودش، حفظ شأن و کرامت انسانی یادگیرنده در ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی، توجه به ویژگی‌های فرهنگی، زبانی، قومی، مذهبی و جنسیتی فراگیرندگان در ارزش‌یابی، نتایج ارزش‌یابی منجر به ارتقا شود، کاربست روش‌های

ارزش‌یابی منجر به شرایطی شود که یادگیرندگان بتوانند نگرش‌ها، نیات و تمایلات درونی خود را به گونه‌ای که قابل سنجش باشد، آشکار سازند، پایایی و ثبات بروندهای ناشی از ارزش‌یابی تحصیلی، ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی باید به تشخیص تفاوت‌های فردی یادگیرندگان و تصمیم‌گیری آموزشی خاص منجر شود.

■ **آقای مقدادی:** دیدگاه جناب عالی برای اجرایی شدن این سند تحول‌آفرین چیست؟

● **دکتر عصاره:** اولین مطلب اخذ توافق اعضای کمیته‌ی تولید و تدوین است. اگر تولیدکنندگان این طرح خودشان مؤید و ضمانت‌کننده و تاییدکننده‌ی کارشان باشند، طرح موضوع در جامعه بهتر خواهد شد و آنان تک‌تک از سند دفاع می‌کنند.

موضوع دوم این است که سند مصوبه‌ی خودش را در شورای راهبری و شورای عالی آموزش و پرورش به دست آورد. موضوع سوم این است که در فواصل مختلف در ستاد آموزش و پرورش و در سطح کشور برای این

سند جلسه گذاشته‌ایم. از اول انقلاب تا به حال سابقه نداشته که یک سند این قدر در ستاد وصف به بحث کارشناسی گذاشته شود. با پشتیبانی کمیسیون راهبری طرح، تولیدکنندگان طرح و شورای عالی آموزش و پرورش این سند با رها به مشارکت گذاشته شده و در ستاد و استان‌ها بهترین نوع اشاعه صورت گرفته است.

برای اجرایی شدن سند، یکی از کمیته‌های تخصصی، کمیته‌ی استلزامات اجرایی است که اقدامات لازم در این کمیته برای اجرایی شدن آن پیش‌بینی شده است.

این کار یکی از کارهای بزرگ، ماندنی و معقول است که خیلی از کارها را به خاطر این طرح متوقف کرده‌ایم؛ زیرا سیاست برنامه‌ی درسی ملی در ابتدا برای ما مهم است.

برای اجرای طرح باید از موضع اقتدار، قدرت و به صورت مسئولانه از آن حمایت شود و هم زمینه‌های اجرایی مانند بودجه و ساختار پیش‌بینی شود تا در اجرا به همان شکلی که اشاعه را انجام دادیم، بتوانیم با قدرت کامل کار را دنبال کنیم.